

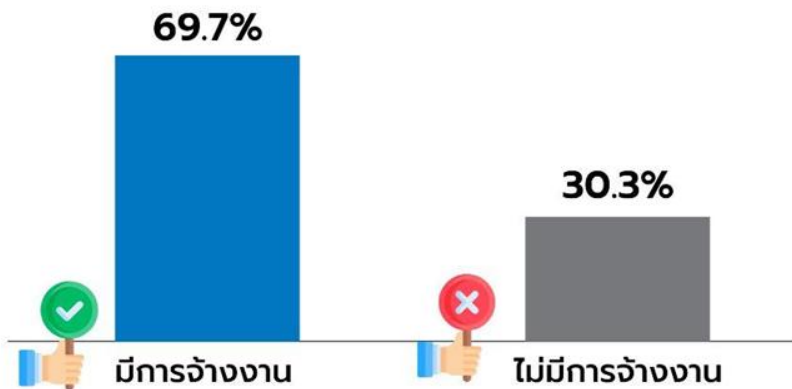
ประเด็นที่น่าสนใจ

สถานการณ์การจ้างแรงงาน และการปรับตัวต่อแนวโน้มค่าแรงงานขั้นต่ำของธุรกิจ MSME

เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ MSME จำนวน 2,762 ราย จาก 6 ภูมิภาค ระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคม 2565

MSME เกือบร้อยละ 70 มีการจ้างงาน โดยในสัดส่วน MSME ร้อยละ 30.3 ไม่มีการจ้างงานภายนอก เป็นการใช้แรงงานจากสมาชิกในครอบครัว

การจ้างงานของธุรกิจ MSME

ธุรกิจที่มีการจ้างแรงงานนับจากธุรกิจที่ตอบว่ามีการจ้างแรงงานประจำแรงงานรายวันและแรงงานรูปแบบอื่นๆ

ธุรกิจที่ไม่มีการจ้างแรงงานนับจากธุรกิจที่ตอบว่ามีเพียงแรงงานที่เป็นคนในครอบครัวเท่านั้น

จำนวนแรงงานรวมเฉลี่ยของ MSME อยู่ที่ 6 คน และสัดส่วนแรงงานของธุรกิจ ส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของกิจการ /คนดูแลเป็นหลัก และจะมีแรงงานที่มีฝีมือ มากกว่าแรงงานไร้ทักษะ

สถานการณ์การจ้างแรงงานของธุรกิจ MSME

จำนวนแรงงานเฉลี่ย (คน) ในแต่ละรูปแบบการจ้างงานของธุรกิจ MSME ในปัจจุบัน

ขนาดธุรกิจ	จำนวนแรงงานทั้งหมด	สมาชิกในครอบครัว	ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างรายวัน
MSME	6	2	3	1
Micro	4	2	1	1
Small	10	2	4	3
Medium	45	2	31	12
ภาคธุรกิจ				
 ภาคการเกษตร	5	2	2	1
 ภาคการค้า	4	2	1	1
 ภาคบริการ	6	2	3	1
 ภาคการผลิต	8	2	4	2

สัดส่วน (ร้อยละ) แรงงานของธุรกิจ MSME ในปัจจุบัน

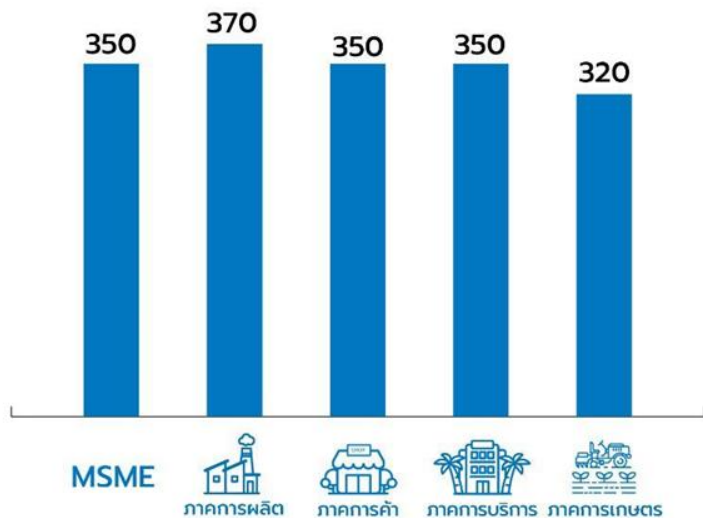
ขนาดธุรกิจ	เจ้าของกิจการ /คนดูแล	แรงงานมีฝีมือ	แรงงานไร้ทักษะ
MSME	41	38	21
Micro	44	38	18
Small	26	37	37
Medium	27	39	34
ภาคธุรกิจ			
 ภาคการเกษตร	45	31	24
 ภาคการค้า	47	24	29
 ภาคบริการ	39	46	15
 ภาคการผลิต	40	42	18

หมายเหตุ : แรงงานมีฝีมือ จะถูกประเมินจากตัวของผู้ประกอบการเอง ว่าเป็นแรงงานของสถานประกอบการเป็นแรงงานทั่วไป หรือแรงงานที่มีความสามารถ หรือทักษะเฉพาะ

ปัจจุบันธุรกิจ MSME มีการจ่ายค่าจ้าง (รายวันและประจำ) เฉลี่ยสูงกว่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด โดยสูงสุดเป็นธุรกิจภาคการผลิต

การจ่ายค่าจ้างแรงงาน (ค่าจ้างเฉลี่ยต่อบาท/วัน) ของธุรกิจ MSME

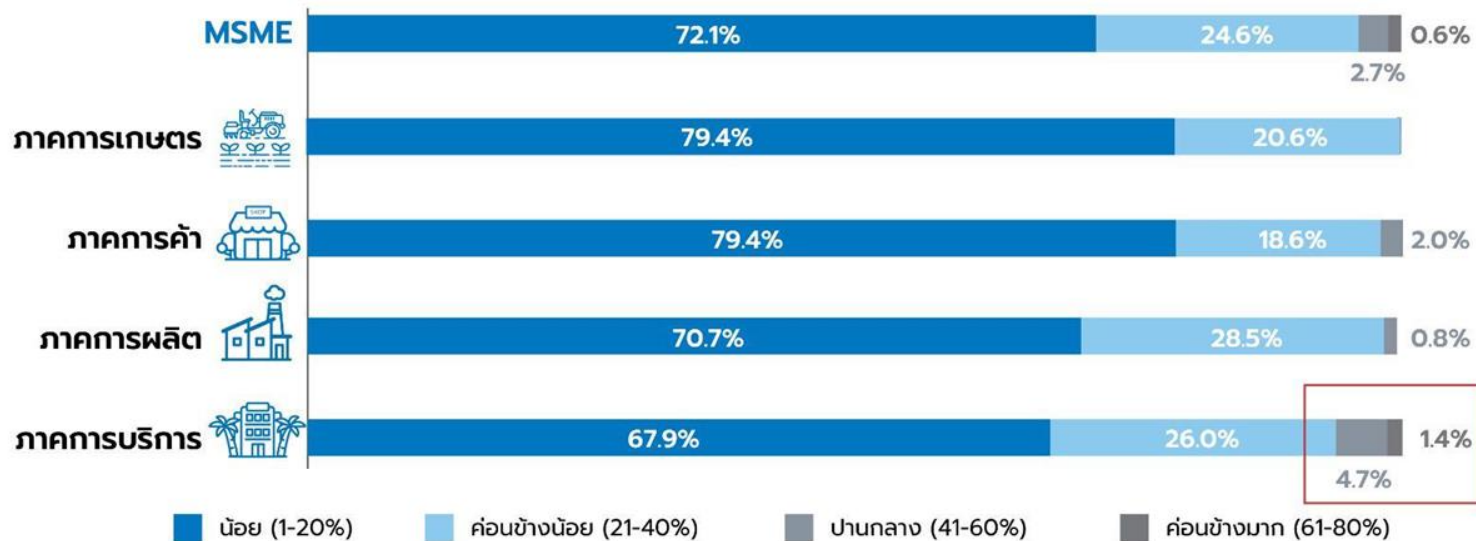
MSME ส่วนใหญ่มีการจ่ายค่าจ้าง (รายวันและประจำ) เฉลี่ยสูงกว่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด แต่ยังมี MSME บางรายที่มีการจ่ายค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคการเกษตร และภาคการบริการ โดยเฉพาะกลุ่มร้านอาหาร อย่างไรก็ตามแม้ผู้ประกอบการจะมีการจ่ายค่าจ้างที่ต่ำกว่า แต่จะมีการดูแลสวัสดิการด้านอื่นๆ เช่นค่าอาหาร หรือค่าเดินทาง เป็นต้น

หมายเหตุ : 1.การจ่ายค่าจ้างแรงงานเป็นการคิดเฉลี่ยจากทั้งแรงงานประจำและแรงงานรายวัน 2.ค่าจ้างเฉลี่ย เป็นการคำนวณหาจากค่ากลาง (Median) ของค่าจ้างแรงงานทั้งหมดในภาคธุรกิจนั้นๆ

สัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อต้นทุนรวมของธุรกิจ MSME ไม่สูงมากนัก กว่าร้อยละ 95 อยู่ในระดับน้อย หรือ ค่อนข้างน้อย โดยภาคบริการมีสัดส่วนค่อนข้างมากกว่าภาคอื่นๆ เนื่องจากลักษณะโครงสร้างของต้นทุนธุรกิจ

สถานการณ์การจ่าย และต้นทุนค่าจ้างแรงงานของธุรกิจ MSME ในปัจจุบัน

สัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อต้นทุนรวมทั้งหมดของธุรกิจ MSME

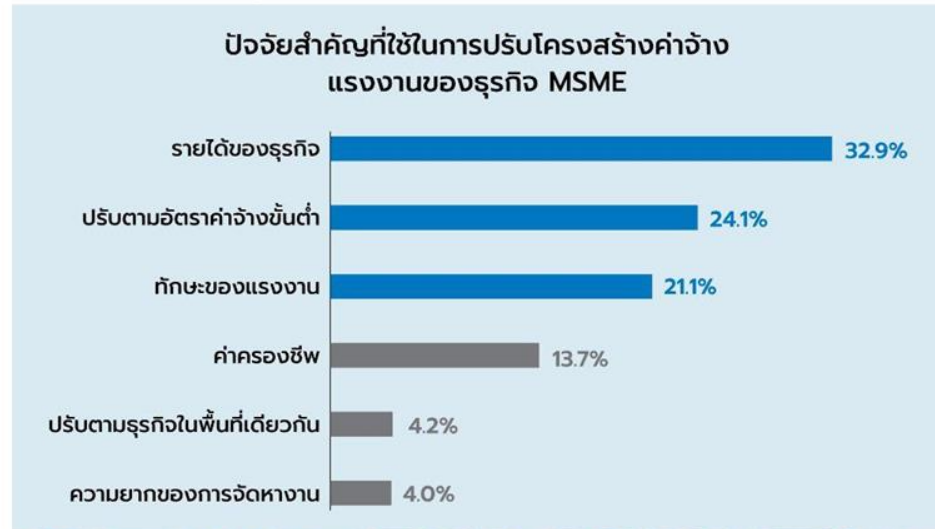
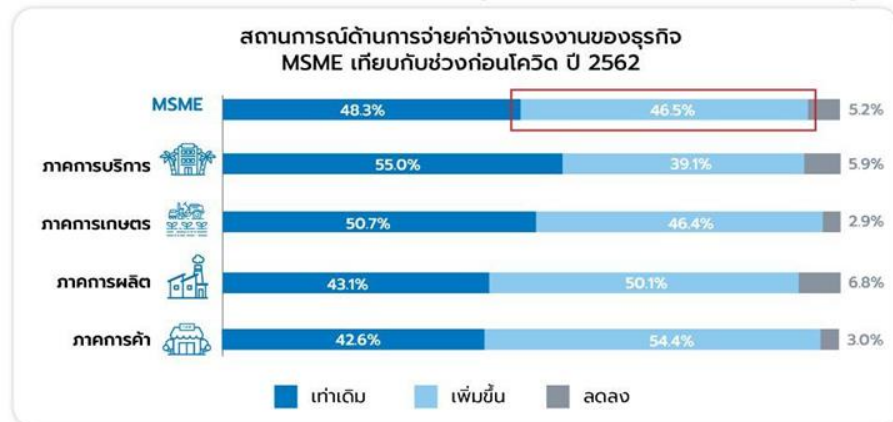
 ข้อมูลเพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาสัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานแยกตามขนาดของธุรกิจ จะพบว่าธุรกิจขนาด Medium และ Small จะมีสัดส่วนต้นทุนค่าจ้างแรงงานต่อต้นทุนรวมของธุรกิจในระดับที่ปานกลาง และค่อนข้างมากกว่าธุรกิจขนาด Micro

ปัจจุบัน MSME ส่วนใหญ่ยังมีการจ่ายค่าจ้างแรงงานในระดับเท่าเดิม เมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิดปี 2562 และยังมี MSME กว่าร้อยละ 46 ที่มีการเพิ่มค่าจ้างแรงงาน ซึ่งจะอยู่ในกลุ่มแรงงานภาคการก่อสร้างเป็นสำคัญ

3 ปัจจัยสำคัญที่ธุรกิจ MSME ใช้ในการปรับค่าจ้าง คือรายได้ของธุรกิจ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และทักษะของแรงงาน

สถานการณ์การจ่าย และต้นทุนค่าจ้างแรงงานของธุรกิจ MSME ในปัจจุบัน

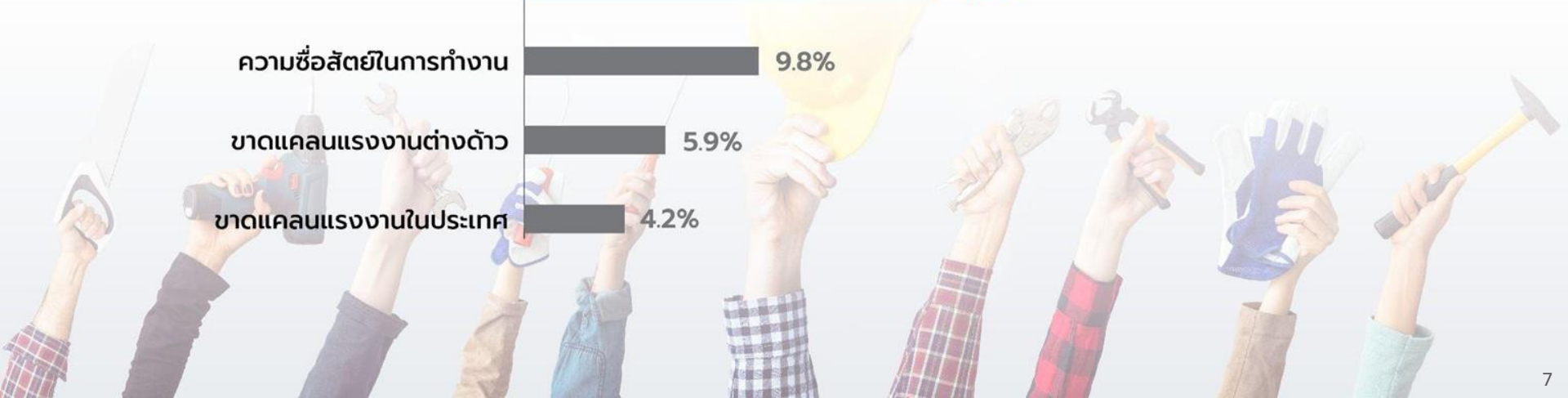
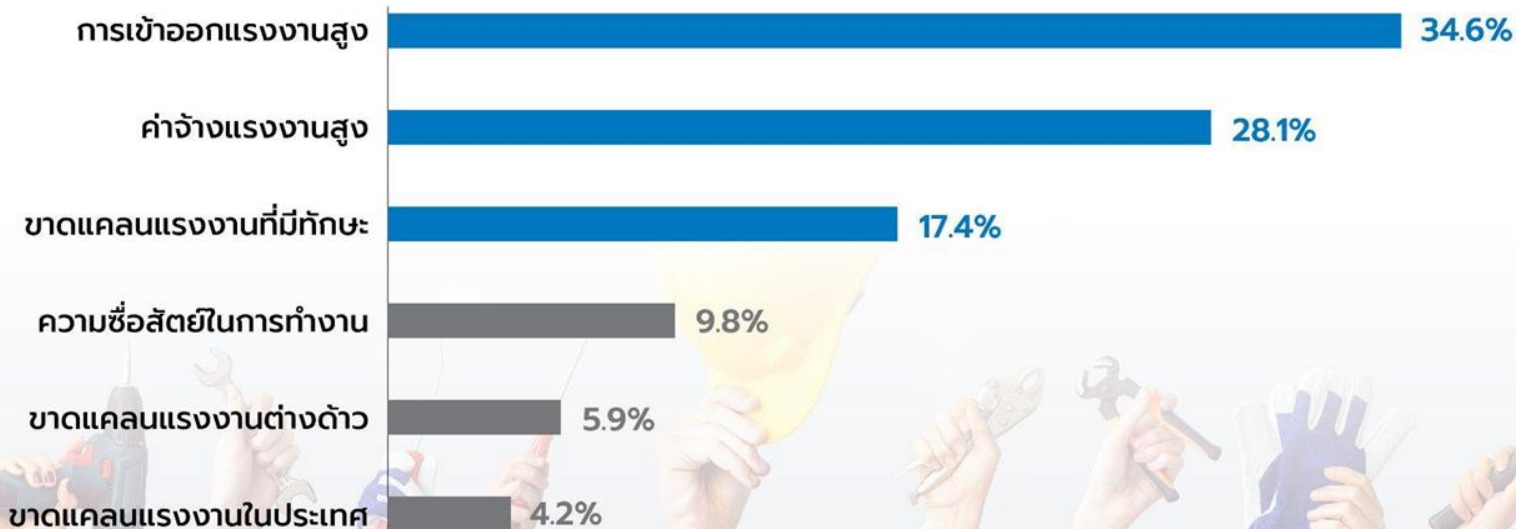
กว่าร้อยละ 70 ที่มีการเพิ่มค่าจ้างในระดับปานกลางคือสาขาการบริการก่อสร้าง เนื่องจากแรงงานกลับคืนในช่วงโควิด ทำให้ธุรกิจต้องเพิ่มค่าจ้างเพื่อสร้างจูงใจในการกลับมาทำงานในภาคอุตสาหกรรม ส่วนในธุรกิจที่มีการลดค่าจ้างแรงงานจะอยู่ในสาขาที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือทั่วไปในสาขาร้านอาหาร หรือร้านโชห่วย เป็นต้น

MSME ที่มีการจ้างแรงงาน เกือบร้อยละ 35 กำลังเผชิญปัญหาการเข้าออกของแรงงานสูงในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเกิดจากความอดทนต่ำ หรือการย้ายถิ่นฐาน ปัญหารองลงมาที่เจอคืออัตราการจ่ายค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับที่สูง และขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ

ปัญหาด้านแรงงานที่ธุรกิจ MSME กำลังเผชิญในปัจจุบัน

5 อันดับปัญหาด้านแรงงานที่ธุรกิจ MSME กำลังเผชิญในปัจจุบัน แยกรายภาคธุรกิจ

ภาคธุรกิจ	5 อันดับปัญหาด้านแรงงาน
 ภาคการผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1.การเข้าออกแรงงานสูง 2.ค่าจ้างแรงงานสูง 3.ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ 4.ความซื่อสัตย์ในการทำงาน 5.ขาดแคลนแรงงานในประเทศ
 ภาคการค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1.การเข้าออกแรงงานสูง 2.ค่าจ้างแรงงานสูง 3.ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ 4.ความซื่อสัตย์ในการทำงาน 5.ขาดแคลนแรงงานต่างด้าว
 ภาคการบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1.ค่าจ้างแรงงานสูง 2.การเข้าออกแรงงานสูง 3.ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ 4.ความซื่อสัตย์ในการทำงาน 5.ขาดแคลนแรงงานต่างด้าว
 ภาคการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1.การเข้าออกแรงงานสูง 2.ค่าจ้างแรงงานสูง 3.ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ 4.ขาดแคลนแรงงานในประเทศ 5.ขาดแคลนแรงงานต่างด้าว

MSME กว่าร้อยละ 78 ยังไม่เห็นด้วยต่อการประกาศนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ โดย MSME เกือบร้อยละ 80 มองว่าควรเลื่อนการประกาศใช้นโยบายออกไปก่อน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองว่าควรเลื่อนออกไปภายใน 1 ปี

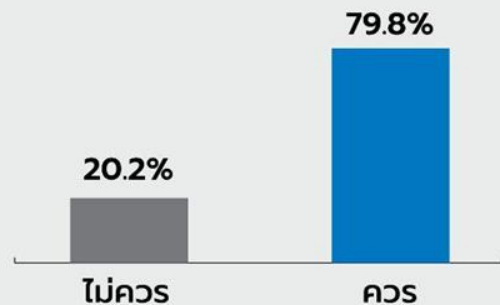
จากแนวโน้มการประกาศนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ MSME
ต่อการประกาศนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

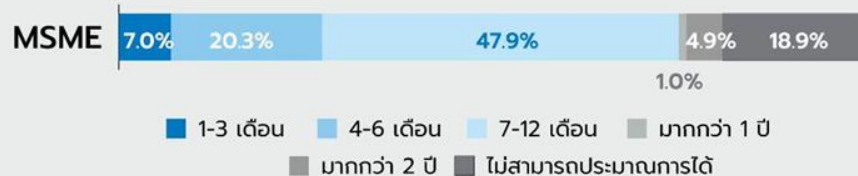

ผู้ประกอบการ MSME ที่ตอบว่าเห็นด้วย ปัจจัยสำคัญที่ใช้พิจารณาคือ จากภาวะค่าครองชีพในปัจจุบัน ซึ่งมองว่าจะเป็นการช่วยให้แรงงานมีรายได้ และกำลังซื้อเพิ่มขึ้น และจะทำให้การจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันดีขึ้นเช่นเดียวกัน

ควรเลื่อนการประกาศใช้นโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ
ออกไปก่อนหรือไม่

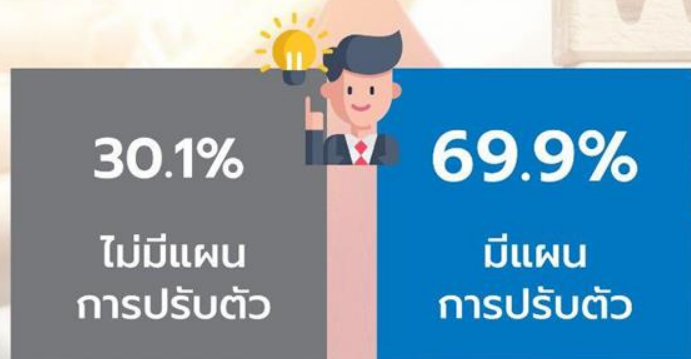
ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการ MSME
มองว่าควรเลื่อนการประกาศใช้นโยบายออกไปก่อน

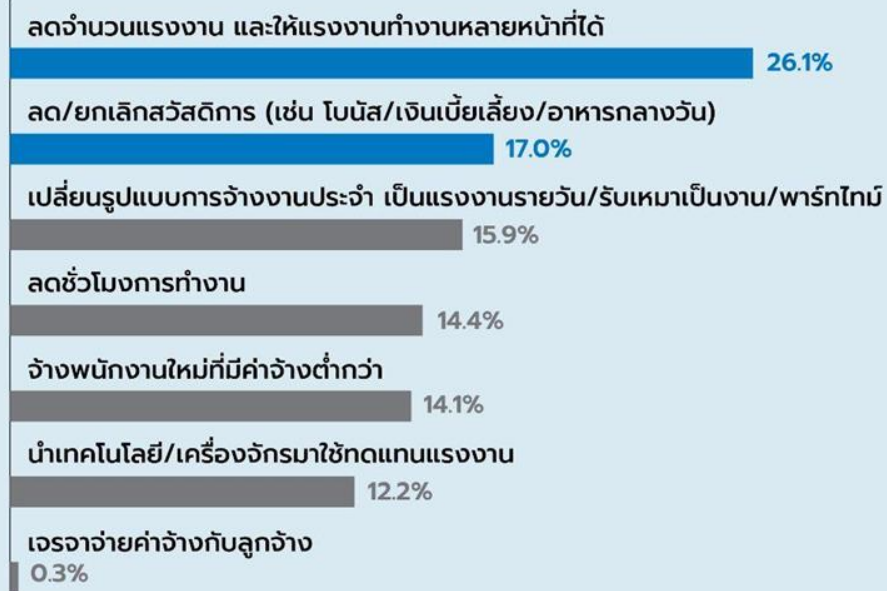
MSME เกือบร้อยละ 70 มีแผนการปรับตัว จากแนวโน้มการปรับเพิ่มขึ้นของค่าแรงขั้นต่ำ โดยส่วนใหญ่จะมีการลดจำนวนแรงงาน และให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ รองลงมาคือการลด/ยกเลิกสวัสดิการ

จากแนวโน้มการประกาศนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

แผนการปรับตัวต่อการปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ
ของธุรกิจ MSME

รูปแบบการปรับตัว

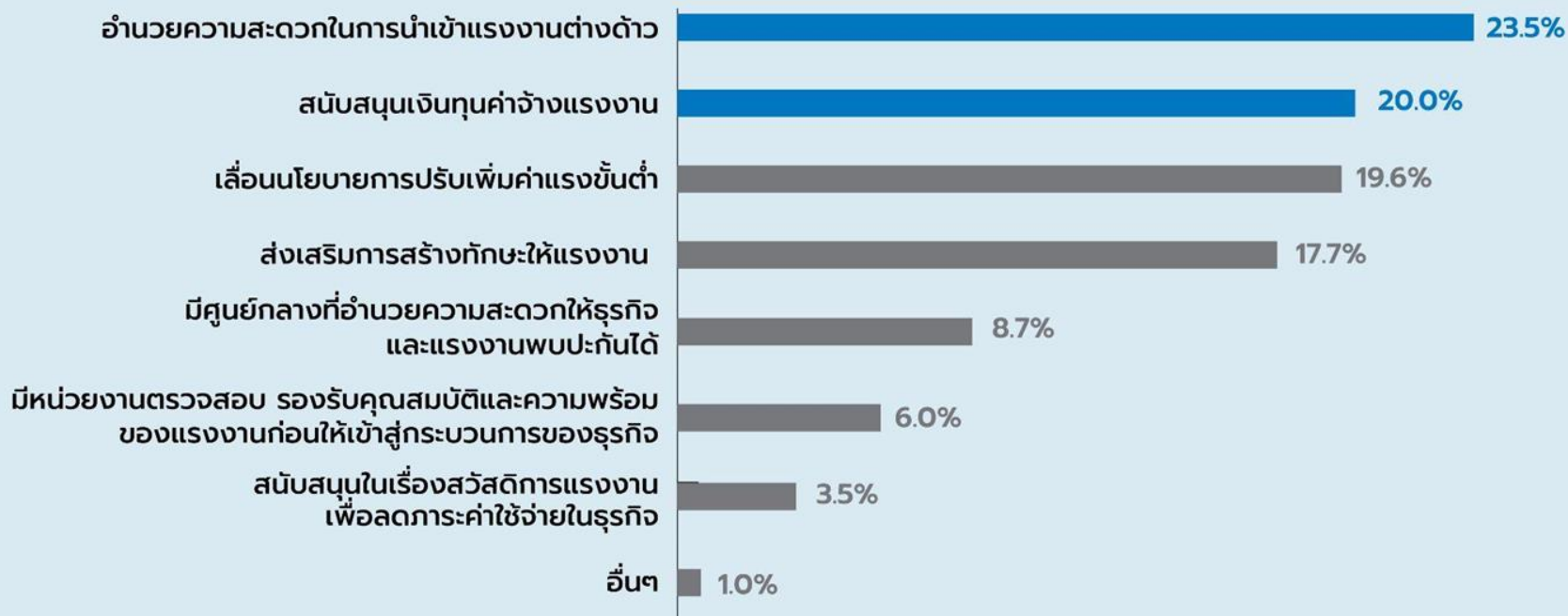
5 อันดับแผนการปรับตัวด้านแรงงานของธุรกิจ MSME แยกรายภาคธุรกิจ

ภาคธุรกิจ	5 อันดับแผนการปรับตัวด้านแรงงาน
 ภาคการผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1.ลดจำนวนแรงงาน และให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ 2.ลด/ยกเลิกสวัสดิการ (เช่น โบนัส/เงินเบี้ยเลี้ยง/อาหารกลางวัน) 3.เปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงานประจำ เป็นแรงงานรายวัน/รับเหมาเป็นงาน/พาร์ทไทม์ 4.นำเทคโนโลยี/เครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงาน 5.ลดชั่วโมงการทำงาน
 ภาคการค้า	<ol style="list-style-type: none"> 1.ลดจำนวนแรงงาน และให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ 2.ลด/ยกเลิกสวัสดิการ (เช่น โบนัส/เงินเบี้ยเลี้ยง/อาหารกลางวัน) 3.ลดชั่วโมงการทำงาน 4.จ้างพนักงานใหม่ที่มีค่าจ้างต่ำกว่า 5.เปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงานประจำ เป็นแรงงานรายวัน/รับเหมาเป็นงาน/พาร์ทไทม์
 ภาคการบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1.ลดจำนวนแรงงาน และให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ 2.จ้างพนักงานใหม่ที่มีค่าจ้างต่ำกว่า 3.ลดชั่วโมงการทำงาน 4.ลด/ยกเลิกสวัสดิการ (เช่น โบนัส/เงินเบี้ยเลี้ยง/อาหารกลางวัน) 5.เปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงานประจำ เป็นแรงงานรายวัน/รับเหมาเป็นงาน/พาร์ทไทม์
 ภาคการเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1.ลด/ยกเลิกสวัสดิการ (เช่น โบนัส/เงินเบี้ยเลี้ยง/อาหารกลางวัน) 2.ลดจำนวนแรงงาน และให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ 3.เปลี่ยนรูปแบบการจ้างแรงงานประจำ เป็นแรงงานรายวัน/รับเหมาเป็นงาน/พาร์ทไทม์ 4.ลดชั่วโมงการทำงาน 5.นำเทคโนโลยี/เครื่องจักรมาใช้ทดแทนแรงงาน

MSME ส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกการนำเข้าแรงงานต่างด้าวมากที่สุด รองลงมา คือ การสนับสนุนเงินทุนค่าจ้างแรงงาน เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของกิจการ

สิ่งที่ธุรกิจ MSME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการจ้างแรงงาน

3 อันดับสิ่งที่ธุรกิจ MSME ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการจ้างแรงงาน แยกรายภาคธุรกิจ

ภาคธุรกิจ

ภาคการผลิต

- 1.อำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว
- 2.ส่งเสริมการสร้างทักษะให้แรงงาน
- 3.มีหน่วยงานที่ตรวจสอบ รองรับคุณสมบัติ และความพร้อมของแรงงานก่อนให้เข้าสู่กระบวนการจ้างงานของธุรกิจ

ภาคการค้า

- 1.สนับสนุนเงินกู้ค่าจ้างแรงงาน
- 2.อำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว
- 3.เลื่อนนโยบายการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ

ภาคการบริการ

- 1.เลื่อนนโยบายการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ
- 2.สนับสนุนเงินกู้ค่าจ้างแรงงาน
- 3.อำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว

ภาคการเกษตร

- 1.อำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานต่างด้าว
- 2.ส่งเสริมการสร้างทักษะให้แรงงาน
- 3.เลื่อนนโยบายการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ

3 อันดับความช่วยเหลือมากที่สุด

ข้อมูลจากการลงพื้นที่ Fogus Group

Fogus group
กรุงเทพมหานคร

วันที่ 26 กรกฎาคม 2565

ประเด็นความช่วยเหลือสำคัญ

ส่งเสริมการสร้างแรงงานให้มีทักษะ เพื่อให้แรงงานมีความรู้ และความสามารถพร้อมเข้าสู่ระบบการจ้างงาน โดยมีการสอบถามความต้องการจากตัวแทนกลุ่มธุรกิจทั้งในรูปแบบหัวข้อ และวีธีการอบรม

Fogus group
จังหวัดเชียงราย

วันที่ 23 สิงหาคม 2565

ประเด็นความช่วยเหลือสำคัญ

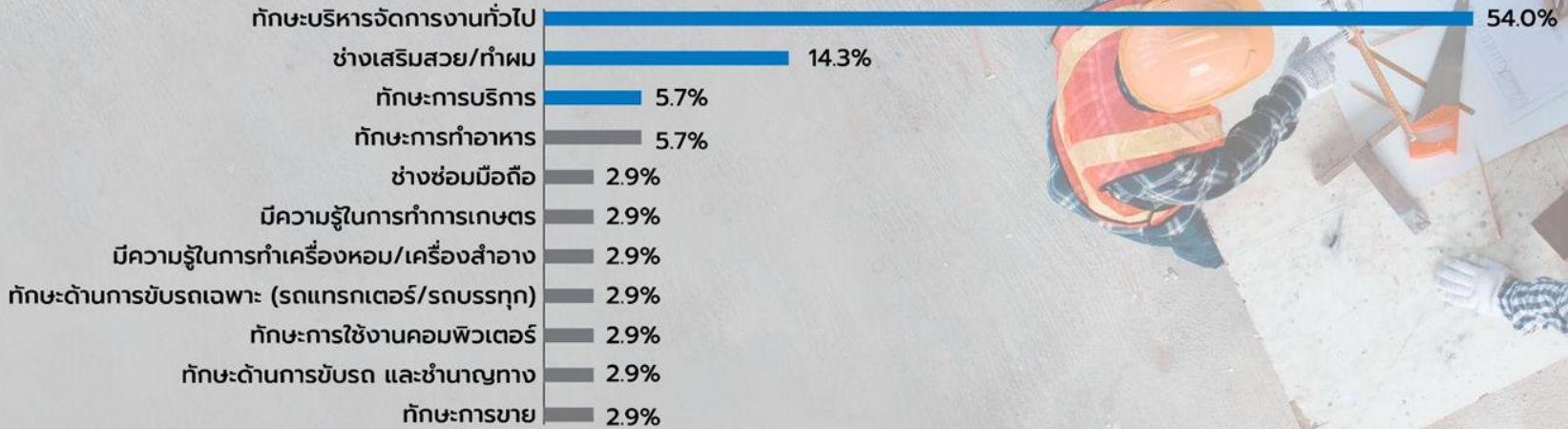
การอำนวยความสะดวกในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้อง เช่น การลดความยุ่งยากในการยื่นเอกสาร และขั้นตอนในการดำเนินการยื่น เนื่องจากกรมดำเนินการแต่ละครั้ง/ขั้นตอน เกิดค่าเสียเวลา และต้นทุนเพิ่มขึ้น

MSME ที่ไม่มีการจ้างแรงงาน กว่าร้อยละ 95 ยังไม่มีแผนจ้างแรงงาน มีเพียง MSME ร้อยละ 4.5 ที่มีแผนจะจ้างแรงงานในอนาคต โดยทักษะที่ต้องการจะเป็นทักษะการบริหารจัดการงานทั่วไป รองลงมาคือช่างทำผม และทักษะการบริการ

แผนการจ้างแรงงานในอนาคตของธุรกิจ MSME ที่ไม่มีการจ้างแรงงาน

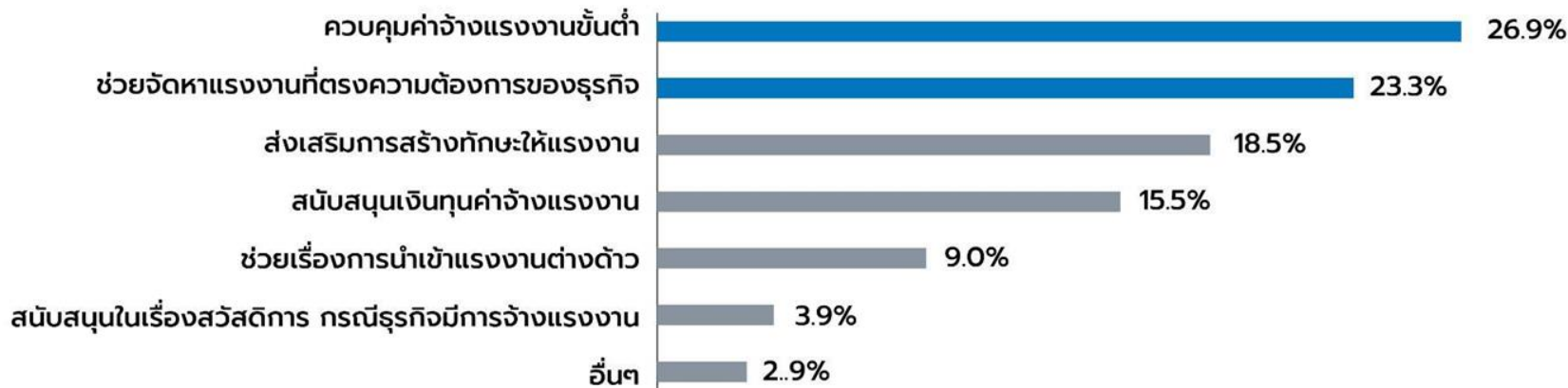
ทักษะแรงงานที่ต้องการจ้างงาน

การควบคุมค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และจัดหาแรงงานที่ตรงตามความต้องการของธุรกิจ เป็นประเด็นสำคัญที่ธุรกิจ MSME (ที่ยังไม่มีการจ้างแรงงาน) ต้องการให้ช่วยเหลือมากที่สุด

สิ่งที่ธุรกิจ MSME ที่ยังไม่มีการจ้างแรงงาน ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด ในด้านการจ้างแรงงาน

EXECUTIVE SUMMARY

- จากการสอบถามธุรกิจ MSME กับสถานการณืการจ้างแรงงาน และการปรับตัวต่อแนวโน้มค่าแรงงานขั้นต่ำของธุรกิจ MSME พบว่า **MSME เกือบร้อยละ 70 มีการจ้างงาน** ส่วน MSME ร้อยละ 30.3 ไม่มีการจ้างงานภายนอก โดยเป็นการใช้แรงงานจากสมาชิกในครอบครัว
- ปัจจุบันธุรกิจ **MSME มีการจ่ายค่าจ้าง (รายวันและประจำ) เฉลี่ยสูงกว่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด** โดยสูงสุดเป็นภาคการผลิต และ MSME ส่วนใหญ่ยังมีการจ่ายค่าจ้างแรงงานในระดับเท่าเดิม เมื่อเทียบกับช่วงก่อนโควิดปี 2562
- 3 ปัจจัยสำคัญที่ MSME ใช้ในการปรับค่าจ้าง คือ **รายได้ของธุรกิจ และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และทักษะของแรงงาน**
- MSME ที่มีการจ้างแรงงาน **กว่าร้อยละ 78 ยังไม่เห็นด้วยต่อการประกาศนโยบายปรับเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ** โดย MSME เกือบร้อยละ 80 มองว่าควรเลื่อนการประกาศใช้นโยบายออกไปก่อน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองว่าควรเลื่อนออกไปภายใน 1 ปี
- MSME ที่มีการจ้างแรงงาน **เกือบร้อยละ 35 กำลังเผชิญปัญหาการเข้าออกของแรงงานสูงในปัจจุบัน** ปัญหารองลงมาที่เจอคืออัตราค่าจ้างแรงงานอยู่ในระดับที่สูง
- MSME ที่มีการจ้างแรงงาน **เกือบร้อยละ 70 มีแผนการปรับตัวจากแนวโน้มการปรับเพิ่มขึ้นของค่าแรงขั้นต่ำแล้ว** โดยส่วนใหญ่จะมีการลดจำนวนแรงงานและให้แรงงานทำงานหลายหน้าที่ได้ รองลงมาคือการลด/ยกเลิกสวัสดิการที่เคยให้กับแรงงาน
- ในส่วน MSME ที่ไม่มีการจ้างแรงงาน **กว่าร้อยละ 95 ยังไม่มีแผนจ้างแรงงาน** มีเพียง MSME ร้อยละ 4.5 ที่มีแผนจะจ้างแรงงานในอนาคต โดยทักษะที่ต้องการมากที่สุดคือทักษะการบริหารจัดการงานทั่วไป
- การควบคุมค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ และจัดหาแรงงานที่ตรงความต้องการเป็นสิ่งที MSME ยังไม่มีการจ้างแรงงานต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือมากที่สุด

สสว. SME SI

ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
เลขที่ 21 อาคาร ทีเอสที ถนนวิภาวดีรังสิต
เว็บไซต์ www.sme.go.th